CENTRALNA KOMISJA EGZAMINACYJNA

Arkusz zawiera informacje prawnie chronione do momentu rozpoczęcia egzaminu.

WYPEŁNIA ZDAJĄCY

KOD

PESEL

Miejsce na naklejkę.
Sprawdź, czy kod na naklejce to **M-100**.
Jeżeli tak – przyklej naklejkę.
Jeżeli nie – zgłoś to nauczycielowi.

Egzamin maturalny ***Formuła 2023***

JĘZYK POLSKI

ARKUSZ 1

Poziom podstawowy
Część 1. i 2.

Symbol arkusza
MPOP-P1-**100**-2306

DATA: **1 czerwca 2023 r.**

GODZINA ROZPOCZĘCIA: **9:00**

CZAS TRWANIA: **240 minut**

(łącznie na napisanie części 1., 2. i 3.)

WYPEŁNIA ZESPÓŁ NADZORUJĄCY

Uprawnienia zdającego do:
☐ dostosowania zasad oceniania.

ŁĄCZNA LICZBA PUNKTÓW DO UZYSKANIA ZA CZĘŚĆ 1. i 2.: **25**

Przed rozpoczęciem pracy z arkuszem egzaminacyjnym

1. Sprawdź, czy nauczyciel przekazał Ci **dwa właściwe arkusze egzaminacyjne**, tj. arkusze we **właściwej formule**, z **właściwego przedmiotu** na **właściwym poziomie**, oznaczone 1 i 2 – jeden z testami, drugi z wypracowaniem.
2. Jeżeli przekazano Ci **niewłaściwe** arkusze – natychmiast zgłoś to nauczycielowi. Nie rozrywaj banderol.
3. Jeżeli przekazano Ci **właściwe** arkusze – rozerwij banderole po otrzymaniu takiego polecenia od nauczyciela. Zapoznaj się z instrukcją na stronie 2.

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie: https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

Układ graficzny
© CKE 2022

Instrukcja dla zdającego

1. Sprawdź, czy ten arkusz egzaminacyjny z częściami 1. i 2. (testami) zawiera 18 stron (zadania 1–17). Ewentualny brak zgłoś przewodniczącemu zespołu nadzorującego egzamin.
2. Na pierwszej stronie oraz na karcie odpowiedzi wpisz swój numer PESEL i przyklej naklejkę z kodem.
3. Odpowiedzi zapisz w miejscu na to przeznaczonym przy każdym zadaniu.
4. Pisz czytelnie. Używaj długopisu/pióra tylko z czarnym tuszem/atramentem.
5. Nie używaj korektora, a błędne zapisy wyraźnie przekreśl.
6. Pamiętaj, że zapisy w brudnopisie nie będą oceniane.

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

Zadania egzaminacyjne są wydrukowane na następnych stronach.

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

Część 1. Test *Język polski w użyciu*

Przeczytaj uważnie teksty, a następnie wykonaj zadania umieszczone pod nimi. Odpowiadaj **tylko na podstawie tekstów** i tylko **własnymi słowami** – chyba że w zadaniu polecono inaczej. Udzielaj tylu odpowiedzi, o ile Cię poproszono.

Tekst 1.

Michał Heller, Stanisław Krajewski
Czy fizyka i matematyka to nauki humanistyczne?

Ludzki umysł to bardzo złożony instrument. Potrafi myśleć ściśle, ale jego myślenie jest zanurzone w świecie emocji, skomplikowanych doświadczeń siebie i otaczającego świata. To wszystko jest tak ściśle połączone, że na co dzień posługujemy się mieszaniną odczuć, instynktownych reakcji i fragmentów ścisłego myślenia. Gdy z jakichkolwiek powodów przychodzi nam przeprowadzić bardziej zdyscyplinowaną dedukcję[1], odczuwamy to jako wyczerpującą pracę, szybko się męczymy i niemal spontanicznie przechodzimy na tryb niekontrolowanej, lub tylko z grubsza kontrolowanej, aktywności umysłowej. Tu leży źródło niechęci wielu ludzi do matematyki.

Przeprowadźmy następujący eksperyment myślowy. Wyobraźmy sobie, że nasz umysł potrafi bez trudu, spontanicznie, wykonywać wszystkie operacje logiczne i stosować je do wszelkich przejawów życia, także do tego, co nazywamy życiem wewnętrznym. Nie tylko kontrolowalibyśmy wówczas wynikania z przyjętych przez nas przesłanek, lecz także widzielibyśmy również jasno, jak rozumują nasi rozmówcy i w czym różnią się ich i nasze wyjściowe przesłanki. W takim świecie matematyka byłaby najłatwiejszą i najbardziej poszukiwaną nauką, a kandydatów na wydziały humanistyczne należałoby poszukiwać wśród lubiących ryzykowne wyzwania.

Czy taki utopijny świat byłby nudny i monotonny, czy – przeciwnie – pełen nieoczekiwanych wydarzeń, urzekający pięknem harmonii? Tak czy inaczej, dobrze, że nasz świat taki nie jest. Dzięki temu, że nasza zdolność ścisłego myślenia jest zanurzona w strumieniu różnorodnych doznań i że te doznania w znacznym stopniu kształtują naszą osobowość, dostępne są dla nas zupełnie nowe wymiary rzeczywistości. A to, że wypracowywanie obszarów, w których niepodzielnie panuje ścisłość, jest połączone z trudem i samozaparciem, dodaje tej ludzkiej przygodzie posmaku niezwykłości, a niekiedy nawet cichego bohaterstwa.

Zarówno wśród „zwykłych" ludzi, jak i wśród osób zajmujących się pracą naukową dominuje przeciwstawianie nauk ścisłych, czyli przede wszystkim matematyki i fizyki, naukom humanistycznym. Czasem czyni się to, aby wywyższyć ścisłość nauk ścisłych, czasem aby wskazać na ich ograniczenia, niemożność uchwycenia prawdziwej, żywej złożoności, której nie mogą uchwycić struktury formalne. Tymczasem to przeciwstawienie nie jest absolutne: u źródeł podstawowych pojęć matematyki i fizyki są doświadczenia potoczne, odniesienia do człowieczej perspektywy postrzegania świata, próby jego spontanicznego modelowania, sądy wartościujące – jednym słowem: takie zachowania, które można znaleźć również u podstaw nauk humanistycznych.

Postawiliśmy pytanie, czy fizyka i matematyka to nauki humanistyczne. Nie zamierzamy tego rozstrzygać do końca, ale chcemy dać wyraz przekonaniu, że obydwie te dziedziny – nauki ścisłe i humanistyka – są organicznymi częściami tej samej, ogólnoludzkiej kultury. Bez

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

którejkolwiek z nich nasza kultura byłaby płaska i zubożona. Żeby widzieć trójwymiarowo, trzeba mieć dwoje oczu.

Na podstawie: Michał Heller, Stanisław Krajewski, *Czy fizyka i matematyka to nauki humanistyczne?*, Kraków 2014.

[1] Dedukcja – rozumowanie, które posiada cechę niezawodności, tzn. od prawdziwych przesłanek prowadzi do prawdziwych wniosków.

Tekst 2.

Michał Paweł Markowski

Wprowadzenie do humanistyki

Przyrodnik chce nam pokazać, jak świat wygląda naprawdę, i wierzy, że ułomność opisu wynika wyłącznie z ułomności dostępnych narzędzi. Marzy więc, by wreszcie, kiedyś, nie było żadnej różnicy między „rzeczywistością" a jej opisem, wobec czego całą swoją uwagę poświęca doskonaleniu narzędzi. Ich udoskonalenie jest przecież gwarancją adekwatności wyników badań. Humanista z kolei nie zajmuje się „rzeczywistością", lecz *jej przedstawieniami*: tekstami i obrazami.

W humanistyce zajmujemy się głównie sobą, czyli tym, jak inni ludzie, których próby uznajemy za pouczające i warte naśladowania, starali się określić swoje miejsce w świecie. W tym sensie nie ma różnicy między pisarzami, artystami i filozofami, których dziełami zajmujemy się w humanistyce: od anonimowych malowideł jaskiniowych po najnowsze teorie literatury chodziło zawsze o to, co zrobić z przygodnością ludzkiego istnienia, jak sobie z nią poradzić, jak ją przechytrzyć, w jakim języku (za pomocą jakich obrazów, słów lub pojęć) ją oszukać. Humanistyka zdaje sprawę z tych prób, jest najlepiej do tego przygotowana, posiada najlepsze ku temu narzędzia, nic więc dziwnego, że kiedy zaczynamy myśleć o sprawach fundamentalnych, od rozmaitych problemów szczegółowych szybko przechodzi się do problemu najbardziej podstawowego: jeżeli już zajmujemy się tym, czym się zajmujemy, to jak, w jakim języku, za pomocą jakich kategorii powinniśmy o tym myśleć.

Humanistyka tym różni się od innego rodzaju nauk, że wbudowany jest w nią gest zwątpienia, a tym samym – potrzeba usprawiedliwienia. Wbrew wielu filozofom i teoretykom uważam to nie za słabość, ale za szczęśliwą okoliczność. Humanista to ktoś, kto wątpi w to, czym się zajmuje, ale jednocześnie szuka uzasadnienia swoich słabości, dzięki czemu dowiaduje się więcej nie tylko o swoim przedmiocie, lecz także o sobie. Przyrodnik nie wątpi w celowość prowadzenia badań nad ginącymi gatunkami motyli, literaturoznawcę natomiast nachodzą poważne wątpliwości, czy jest sens zajmowania się zapomnianymi autorami z XVIII wieku.

Astrofizyk za swoją niezachwianą powinność uznaje szukanie odpowiedzi na pytanie o początek kosmosu i jego rozwój, pewność historyka sztuki w analizowaniu stylu rokokowych fresków tak zdecydowanie niezachwiana już nie jest. Bywa, ale tylko wtedy, gdy zechce naśladować w swojej ostentacji kolegę z nauk ścisłych. Wtedy powiada, że wszystkie nauki są równe i że szukanie odpowiedzi na pytanie, dlaczego Tiepolo[1] upodobał sobie kolor różowy, jest równie istotne, co odpowiedź na pytanie, czy kosmos się kurczy czy rozszerza. Otóż, podobnie jak wielu bliskich mi filozofów i badaczy teoretyków, uważam, że pytań tych nie da się postawić obok siebie, gdyż astrofizyk, siadając do swojego komputera, nie zadaje sobie pytania o to, jak jego przedmiot ma się do jego własnej egzystencjalnej sytuacji, na ile granice kosmosu określają granice jego myślenia. Odwrotnie z humanistą, którego

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

pierwszym obowiązkiem powinno być zadanie sobie pytania fundamentalnego: *Po jakie licho robię to, co robię?*.

Na podstawie: Michał Paweł Markowski, *Polityka wrażliwości. Wprowadzenie do humanistyki,* Kraków 2013.

[1] Giovanni Battista Tiepolo lub Giambattista Tiepolo (1696–1770) – włoski malarz, rysownik i grafik.

Zadanie 1. (0–2)

Oceń prawdziwość podanych stwierdzeń odnoszących się do tekstu Michała Hellera i Stanisława Krajewskiego oraz do tekstu Michała Pawła Markowskiego. Zaznacz P, jeśli stwierdzenie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

1.	Z tekstu Michała Hellera i Stanisława Krajewskiego wynika, że ludzie kierują się w życiu emocjami albo logicznym myśleniem.	**P**	**F**
2.	Tekst Michała Pawła Markowskiego zawiera wyjaśnienie, co jest przedmiotem zainteresowań nauk humanistycznych.	**P**	**F**
3.	Autorzy obu tekstów podkreślają, że nauki ścisłe mają przewagę nad humanistycznymi.	**P**	**F**

Zadanie 2. (0–1)

Na podstawie tekstu Michała Hellera i Stanisława Krajewskiego wyjaśnij, na czym polega podobieństwo nauk ścisłych do nauk humanistycznych.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 3. (0–1)

Czy Michał Paweł Markowski uznaje za wadę gest zwątpienia humanisty? Uzasadnij odpowiedź na podstawie tekstu *Wprowadzenie do humanistyki*.

.....

.....

.....

.....

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

.....

.....

Zadanie 4.

Michał Heller i Stanisław Krajewski uwzględniają w tekście obiegową opinię:

Zarówno wśród „zwykłych" ludzi, jak i wśród osób zajmujących się pracą naukową dominuje przeciwstawianie nauk ścisłych, czyli przede wszystkim matematyki i fizyki, naukom humanistycznym.

Zadanie 4.1. (0–1)

Czy Michał Heller i Stanisław Krajewski zgadzają się z przytoczoną w ich tekście obiegową opinią? Uzasadnij odpowiedź.

.....

.....

.....

.....

Zadanie 4.2. (0–1)

Rozstrzygnij, czy przytoczona przez Michała Hellera i Stanisława Krajewskiego obiegowa opinia znajduje potwierdzenie w tekście Michała Pawła Markowskiego. Uzasadnij odpowiedź.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

Zadanie 5. (0–4)

Na podstawie <u>obu tekstów</u> napisz notatkę syntetyzującą na temat: nauki humanistyczne a nauki ścisłe jako narzędzia poznania i rozumienia świata. Twoja wypowiedź powinna liczyć 60–90 wyrazów.

Uwaga: w ocenie wypowiedzi będzie brana pod uwagę poprawność językowa, ortograficzna i interpunkcyjna.

Miejsce dla egzaminatora

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

Część 2. Test historycznoliteracki

Wykonaj zadania. Odpowiadaj tylko **własnymi słowami** – chyba że w zadaniu polecono inaczej. Udzielaj tylu odpowiedzi, o ile Cię poproszono.

Zadanie 6. (0–1)

Stanisław Stabryła w komentarzu do *Antygony* Sofoklesa napisał: *Zwycięstwo Kreona oznacza jego straszliwą przegraną*. Wyjaśnij sens tego zdania, odwołując się do tragedii Sofoklesa.

.....

.....

.....

.....

Zadanie 7. (0–1)

Zapoznaj się z poniższym kadrem z filmu *Siódma pieczęć* w reżyserii Ingmara Bergmana.

Kadr z filmu *Siódma pieczęć*, reż. Ingmar Bergman, 1957, www.filmweb.pl

Do jakiego średniowiecznego motywu nawiązuje kadr z filmu Ingmara Bergmana? Podaj ten motyw i uzasadnij odpowiedź.

Motyw: .....

Uzasadnienie: .....

.....

.....

.....

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

Zadanie 8. (0–2)

Przeczytaj fragment biblijnego *Psalmu 8* oraz fragment *Pieśni* Jana Kochanowskiego.

Tekst 1.

Księga Psalmów
Psalm 8

[…]
4 Gdy patrzę na Twe niebo, dzieło Twych palców,
księżyc i gwiazdy, któreś Ty utwierdził:
5 czym jest człowiek, że o nim pamiętasz,
i czym syn człowieczy, że się nim zajmujesz?

6 Uczyniłeś go niewiele mniejszym od istot niebieskich,
chwałą i czcią go uwieńczyłeś.
7 Obdarzyłeś go władzą nad dziełami rąk Twoich […].

Księga Psalmów, [w:] *Pismo Święte Starego i Nowego Testamentu*, Poznań 2016.

Tekst 2.

Jan Kochanowski
Pieśń

Czego chcesz od nas, Panie, za Twe hojne dary?
Czego za dobrodziejstwa, który[m] nie masz miary? […]

Złota też, wiem, nie pragniesz, bo to wszytko[1] Twoje,
Cokolwiek na tym świecie człowiek mieni swoje.

Wdzięcznym Cię tedy sercem, Panie, wyznawamy,
Bo nad to przystojniejszej ofiary nie mamy. […]

Chowaj nas, póki raczysz, na tej niskiej ziemi;
Jedno zawżdy niech będziem pod skrzydłami Twemi!

Jan Kochanowski, *Pieśń* [Czego chcesz od nas, Panie…], [w:] tegoż, *Poezje*, Warszawa 1988.

[1] Wszytko – wszystko.

Czy we fragmencie biblijnego *Psalmu 8* oraz we fragmencie *Pieśni* Jana Kochanowskiego ukazano podobne postawy człowieka wobec Boga? Uzasadnij odpowiedź, odwołując się do obu utworów.

.....

.....

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 9. (0–1)

Przeczytaj bajkę *Kruk i lis* Ignacego Krasickiego.

Ignacy Krasicki
Kruk i lis
Z Ezopa

Bywa często zwiedzionym,
Kto lubi być chwalonym.
Kruk miał w pysku ser ogromny.
Lis, niby skromny,
Przyszedł do niego i rzekł: „Miły bracie,
Nie mogę się nacieszyć, kiedy patrzę na cię.
Cóż to za oczy,
Ich blask aż mroczy,
Czyż można dostać
Takową postać?
A pióra jakie
Szklniące[1], jednakie.
A jeśli nie jestem w błędzie,
Pewnie i głos śliczny będzie”.
Więc kruk w kantaty[2]; skoro pysk rozdziawił,
Ser wypadł, lis go porwał i kruka zostawił.

Ignacy Krasicki, *Kruk i lis*, [w:] tegoż, ***Dzieła zebrane***, tom 2., *Zbiory wierszy*, Poznań 2019.

[1] Szklniący – błyszczący.
[2] W kantaty – zaczął śpiewać; od *kantata* (z *wł.*): uroczysty utwór muzyczny.

Wyjaśnij, na czym polega alegoryczność bajki *Kruk i lis* Ignacego Krasickiego.

.....

.....

.....

.....

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

Zadanie 10. (0–1)

Przeczytaj tłumaczenie motta do *Konrada Wallenroda* Adama Mickiewicza.

Macie bowiem wiedzieć, że są dwa sposoby walczenia – trzeba być lisem i lwem.

Adam Mickiewicz, *Konrad Wallenrod. Powieść historyczna z dziejów litewskich i pruskich*, Wrocław 2019.

Uzasadnij, że losy tytułowego bohatera *Konrada Wallenroda* Adama Mickiewicza są potwierdzeniem przyjęcia w walce postawy lisa i postawy lwa.

.....

.....

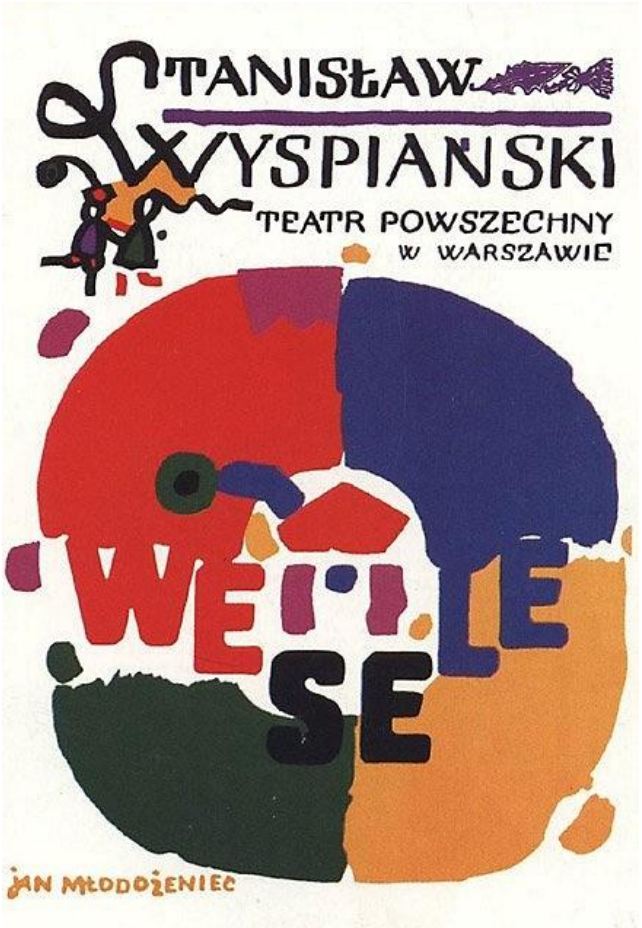
.....

.....

.....

Zadanie 11. (0–2)

Zapoznaj się z plakatem Jana Młodożeńca do dramatu *Wesele* Stanisława Wyspiańskiego.

Plakat teatralny do przedstawienia *Wesele* Stanisława Wyspiańskiego w Teatrze Powszechnym w Warszawie.

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

Zinterpretuj plakat Jana Młodożeńca w kontekście przesłania utworu Stanisława Wyspiańskiego *Wesele*. W odpowiedzi uwzględnij dwa elementy graficzne widoczne na plakacie.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

Zadanie 12. (0–1)

Przeczytaj fragment *Potopu* Henryka Sienkiewicza.

Henryk Sienkiewicz
Potop

Trąby znów zagrały w szeregach Wrzeszczowicza, lecz odgłos ich począł się oddalać. Pożar dogasał. Ciemność ogarniała podnóże Jasnej Góry. Tu i owdzie ozwało się rżenie koni, ale coraz dalsze, słabsze. Wrzeszczowicz cofał się ku Krzepicom.

Ksiądz Kordecki ukląkł na murze.

– Mario! Matko Boga Jedynego! – rzekł silnym głosem – spraw, aby ten, który po nim nadejdzie, oddalił się również ze wstydem i próżnym gniewem w duszy.

Gdy tak się modlił, chmury nagle przerwały się nad jego głową i jasny blask miesiąca[1] pobielił wieże, mury, klęczącego przeora i zgliszcza spalonych przy Świętej Barbarze budowli.

Henryk Sienkiewicz, *Potop*, t. 2., Warszawa 1977.

[1] Miesiąc – księżyc.

Wyjaśnij, na czym polega sakralizacja postaci księdza Kordeckiego w podanym fragmencie *Potopu* Henryka Sienkiewicza.

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 13. (0–1)

Z jakiej epoki literackiej pochodzą podane utwory literackie? Każdej z epok A–C przyporządkuj po jednym utworze wybranym spośród 1–4. Wpisz właściwy numer utworu w odpowiednie miejsce w tabeli.

	Epoka literacka	Numer utworu
A.	romantyzm	
B.	pozytywizm	
C.	Młoda Polska	

Utwór literacki
1. *Przedwiośnie*, Stefan Żeromski
2. *Wesele*, Stanisław Wyspiański
3. *Dziady* cz. III, Adam Mickiewicz
4. *Lalka*, Bolesław Prus

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

Zadanie 14. (0–1)

Przeczytaj fragment *Lalki* Bolesława Prusa.

Bolesław Prus
Lalka

PAMIĘTNIK STAREGO SUBIEKTA

„I wyjechał!… Pan Stanisław Wokulski, wielki organizator spółki do handlu przewozowego, wielki naczelnik firmy, która ma w obrocie ze cztery miliony rubli rocznie, wyjechał do Paryża jak pierwszy lepszy pocztylion do Miłosny… […]

Pan Wokulski nie jest przecie lichym subiektem, który musi żebrać u pryncypała o urlop raz na kilka lat. Pan Wokulski jest kapitalistą, ma ze sześćdziesiąt tysięcy rubli rocznie, żyje za pan brat z hrabiami i książętami, pojedynkuje się z baronami i – wyjeżdża, kiedy chce. A wy, moi płatni oficjaliści, kłopoczcie się o interesa. Przecie za to macie pensje i dywidendy. I to jest kupiec?… To jest błazeństwo, mówię, nie kupiectwo!…

No, można wyjechać nawet do Paryża i nawet po wariacku, ale – nie w takich czasach. Tu, panie, kongres berliński nawarzył piwa – tu, panie, […] Austria za Bośnię… Włochy krzyczą wniebogłosy: «Dajcie nam Triest, bo będzie źle!…» […]”.

Bolesław Prus, *Lalka*, Wrocław 2019.

Oceń prawdziwość podanych stwierdzeń w odniesieniu do podanego fragmentu *Lalki* Bolesława Prusa. Zaznacz P, jeśli stwierdzenie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

1.	Ignacy Rzecki w pamiętniku obiektywnie ocenia postępowanie Stanisława Wokulskiego.	**P**	**F**
2.	W *Pamiętniku starego subiekta* zawarto komentarz dotyczący sytuacji politycznej w XIX-wiecznej Europie.	**P**	**F**

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

Zadanie 15. (0–1)

Przeczytaj fragment utworu *Kiedy ludzie będą braćmi* Krzysztofa Kamila Baczyńskiego.

Krzysztof Kamil Baczyński
Kiedy ludzie będą braćmi

[…]
Chcę pieśni jak burza i ogień,
i gest ręki płowego dziecka […].
Nie chcę pieśni o sobie,
biję w pieśń i werbel na trwogę,
na trwogę zbrodni.

Krzysztof Kamil Baczyński, *Kiedy ludzie będą braćmi*, [w:] tegoż, *Ten czas. Wiersze zebrane*, Warszawa 2018.

Na podstawie podanego fragmentu utworu *Kiedy ludzie będą braćmi* Krzysztofa Kamila Baczyńskiego wyjaśnij, jaki cel wyznacza poezji podmiot liryczny wiersza.

.....

.....

.....

.....

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

Zadanie 16. (0–1)

Przeczytaj fragment *Tanga* Sławomira Mrożka.

Sławomir Mrożek
Tango

AKT I

[…] *W pomieszczeniu znajdują się przede wszystkim następujące sprzęty: stół na osiem osób z kompletem krzeseł. Fotele. Duże lustro ścienne na lewej ścianie. Sofa. Małe stoliczki. Sprzęty ustawione niesymetrycznie, jakby tuż przed przeprowadzką albo tuż po przeprowadzce. Bałagan. Ponadto cała scena przyrządzona draperiami w ten sposób, że materie, półleżące, półzwisające, półzwinięte, sprawiają wrażenie rozplamienia, rozmazania, niekonturowości pomieszczenia. W jednym miejscu, na podłodze, tworzą rodzaj wzniesienia, legowiska. Staroświecki, czarny wózek dziecinny na wysokich i cienkich kołach, zakurzona ślubna suknia, melonik. Aksamitny obrus zgarnięty do połowy stołu* […].

Sławomir Mrożek, *Tango*, Warszawa 2022.

Czy przestrzeń opisana w zacytowanych didaskaliach odzwierciedla problematykę *Tanga* Sławomira Mrożka? Uzasadnij odpowiedź.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 17. (0–2)

Wyjaśnij znaczenie tytułu reportażu *Zdążyć przed Panem Bogiem* Hanny Krall w odniesieniu do wojennych i powojennych losów Marka Edelmana.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

BRUDNOPIS *(nie podlega ocenie)*

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

JĘZYK POLSKI

Poziom podstawowy

Część 1. i 2.

Formuła 2023

JĘZYK POLSKI

Poziom podstawowy

Część 1. i 2.

Formuła 2023

JĘZYK POLSKI

Poziom podstawowy

Część 1. i 2.

Formuła 2023

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

CENTRALNA KOMISJA EGZAMINACYJNA

Arkusz zawiera informacje prawnie chronione do momentu rozpoczęcia egzaminu.

WYPEŁNIA ZDAJĄCY

KOD

PESEL

Miejsce na naklejkę.
Sprawdź, czy kod na naklejce to **M-100**.
Jeżeli tak – przyklej naklejkę.
Jeżeli nie – zgłoś to nauczycielowi.

Egzamin maturalny ***Formuła 2023***

JĘZYK POLSKI

ARKUSZ **2**

Poziom podstawowy
Część 3.

Symbol arkusza
MPOP-P2-**100**-2306

DATA: **1 czerwca 2023 r.**

GODZINA ROZPOCZĘCIA: **9:00**

CZAS TRWANIA: **240 minut**

(łącznie na napisanie części 1., 2. i 3.)

WYPEŁNIA ZESPÓŁ NADZORUJĄCY

Uprawnienia zdającego do:
☐ dostosowania zasad oceniania.

LICZBA PUNKTÓW DO UZYSKANIA ZA CZĘŚĆ 3.: **35**

Przed rozpoczęciem pracy z arkuszem egzaminacyjnym

1. Sprawdź, czy nauczyciel przekazał Ci **dwa właściwe arkusze egzaminacyjne**, tj. arkusze we **właściwej formule**, z **właściwego przedmiotu** na **właściwym poziomie**, oznaczone 1 i 2 – jeden z testami, drugi z wypracowaniem.
2. Jeżeli przekazano Ci **niewłaściwe** arkusze – natychmiast zgłoś to nauczycielowi. Nie rozrywaj banderol.
3. Jeżeli przekazano Ci **właściwe** arkusze – rozerwij banderole po otrzymaniu takiego polecenia od nauczyciela. Zapoznaj się z instrukcją na stronie 2.

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie: https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

Układ graficzny
© CKE 2022

Instrukcja dla zdającego

1. Sprawdź, czy ten arkusz egzaminacyjny z częścią 3. (wypracowaniem) zawiera 14 stron. Ewentualny brak zgłoś przewodniczącemu zespołu nadzorującego egzamin.
2. Na pierwszej stronie oraz na karcie odpowiedzi wpisz swój numer PESEL i przyklej naklejkę z kodem.
3. W wyznaczonym miejscu zapisz numer tematu wybranego do realizacji.
4. Wypracowanie zapisz w miejscu na to przeznaczonym.
5. Pisz czytelnie. Używaj długopisu/pióra tylko z czarnym tuszem/atramentem.
6. Nie używaj korektora, a błędne zapisy wyraźnie przekreśl.
7. Pamiętaj, że zapisy w brudnopisie nie będą oceniane.
8. Nie wpisuj żadnych znaków w części przeznaczonej dla egzaminatora.

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

Lista lektur obowiązkowych w roku szkolnym 2022/2023 i 2023/2024
(zgodna z wymaganiami egzaminacyjnymi)

Poziom podstawowy

Biblia, w tym fragmenty *Księgi Rodzaju*, *Księgi Hioba*, *Księgi Koheleta*, *Pieśni nad Pieśniami*, *Księgi Psalmów*, *Apokalipsy św. Jana*
Jan Parandowski, *Mitologia*, cz. I *Grecja*
Homer, *Iliada* (fragmenty)
Sofokles, *Antygona*
Lament świętokrzyski (fragmenty)
Legenda o św. Aleksym (fragmenty)
Rozmowa Mistrza Polikarpa ze Śmiercią (fragmenty)
Kwiatki świętego Franciszka z Asyżu (fragmenty)
Pieśń o Rolandzie (fragmenty)
Gall Anonim, *Kronika polska* (fragmenty)
Dante Alighieri, *Boska Komedia* (fragmenty)
Jan Kochanowski, *Odprawa posłów greckich*
Piotr Skarga, *Kazania sejmowe* (fragmenty)
Jan Chryzostom Pasek, *Pamiętniki* (fragmenty)
William Szekspir, *Makbet*
Molier, *Skąpiec*
Adam Mickiewicz, *Konrad Wallenrod*, *Dziady* cz. III
Juliusz Słowacki, *Kordian*
Bolesław Prus, *Lalka*
Eliza Orzeszkowa, *Gloria victis*
Henryk Sienkiewicz, *Potop*
Fiodor Dostojewski, *Zbrodnia i kara*
Stanisław Wyspiański, *Wesele*
Stefan Żeromski, *Przedwiośnie*
Tadeusz Borowski, opowiadania: *Proszę państwa do gazu*, *Ludzie, którzy szli*
Gustaw Herling-Grudziński, *Inny świat*
Hanna Krall, *Zdążyć przed Panem Bogiem*
Albert Camus, *Dżuma*
George Orwell, *Rok 1984*
Sławomir Mrożek, *Tango*
Marek Nowakowski, *Raport o stanie wojennym* (wybrane opowiadanie), *Górą „Edek”* (z tomu *Prawo prerii*)
Jacek Dukaj, *Katedra* (z tomu *W kraju niewiernych*)
Andrzej Stasiuk, *Miejsce* (z tomu *Opowieści galicyjskie*)
Olga Tokarczuk, *Profesor Andrews w Warszawie* (z tomu *Gra na wielu bębenkach*)

Ponadto z zakresu szkoły podstawowej
Ignacy Krasicki, bajki
Adam Mickiewicz, *Dziady* cz. II, *Pan Tadeusz*
Juliusz Słowacki, *Balladyna*

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

Poziom rozszerzony
Homer, *Odyseja* (fragmenty)
Arystoteles, *Poetyka*, *Retoryka* (fragmenty)
Platon, *Państwo* (fragmenty)
św. Augustyn, *Wyznania* (fragmenty)
św. Tomasz z Akwinu, *Summa teologiczna* (fragmenty)
Michel de Montaigne, *Próby* (fragmenty)
William Szekspir, *Hamlet*
Juliusz Słowacki, *Lilla Weneda*
Zygmunt Krasiński, *Nie-Boska Komedia*
realistyczna lub naturalistyczna powieść europejska (Honoré de Balzac, *Ojciec Goriot* lub Charles Dickens, *Klub Pickwicka*, lub Mikołaj Gogol, *Martwe dusze*, lub Gustaw Flaubert, *Pani Bovary*)
Stanisław Wyspiański, *Noc listopadowa*
Franz Kafka, *Proces* (fragmenty)
Michaił Bułhakow, *Mistrz i Małgorzata*
Stanisław Ignacy Witkiewicz, *Szewcy*
Bruno Schulz, wybrane opowiadania z tomu *Sklepy cynamonowe*
Tadeusz Konwicki, *Mała Apokalipsa*
Sławomir Mrożek, wybrane opowiadania

Inne lektury obowiązkowe (zgodne z podstawą programową), do których również można się odwołać

Poziom podstawowy
William Szekspir, *Romeo i Julia*
Ignacy Krasicki, wybrane satyry
Adam Mickiewicz, wybrane ballady, w tym *Romantyczność*
Bolesław Prus, *Z legend dawnego Egiptu*
Władysław Stanisław Reymont, *Chłopi* (tom I – *Jesień*)
Stefan Żeromski, *Rozdzióbią nas kruki*, *wrony…*
Witold Gombrowicz, *Ferdydurke* (fragmenty)
Józef Mackiewicz, *Droga donikąd* (fragmenty)
Antoni Libera, *Madame*
Ryszard Kapuściński, *Podróże z Herodotem* (fragmenty)

Ponadto z zakresu szkoły podstawowej
Aleksander Fredro, *Zemsta*

Poziom rozszerzony
Arystofanes, *Chmury*
Wergiliusz, *Eneida* (fragmenty)
François Rabelais, *Gargantua i Pantagruel* (fragmenty)
Jan Kochanowski, *Treny* (jako cykl poetycki)
Jorge Luis Borges, wybrane opowiadanie
Janusz Głowacki, *Antygona w Nowym Jorku*

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

Zadanie 18. (0–35)

Wybierz **jeden** z poniższych tematów i napisz wypracowanie.

- W wypracowaniu **rozważ problem** podany w temacie. Przedstaw również **swoje zdanie** i je **uzasadnij**.
- W rozważaniach przedstaw **argumenty**, odwołując się do **utworów literackich** oraz do wybranych **kontekstów** (np. historycznoliterackiego, literackiego, biograficznego, kulturowego, religijnego, mitologicznego, biblijnego, historycznego, filozoficznego, egzystencjalnego, politycznego, społecznego).
- Jednym z utworów literackich musi być **lektura obowiązkowa**, wybrana spośród lektur wymienionych na stronach 3 i 4 tego arkusza egzaminacyjnego.
- Twoja praca powinna liczyć co najmniej **300 wyrazów**.

Temat 1.

Wybór postawy życiowej a skuteczność w realizacji celu.

W pracy odwołaj się do:

- **wybranej lektury obowiązkowej – utworu epickiego albo dramatycznego**
- **innego utworu literackiego – może to być również utwór poetycki**
- **wybranych kontekstów.**

Temat 2.

Marzenia o lepszym świecie a zderzenie z rzeczywistością.

W pracy odwołaj się do:

- **wybranej lektury obowiązkowej – utworu epickiego albo dramatycznego**
- **innego utworu literackiego – może to być również utwór poetycki**
- **wybranych kontekstów.**

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie: https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

WYPRACOWANIE

na temat nr ……

Miejsce dla egzaminatora		Miejsce dla egzaminatora
_____	……	_____
_____	……	_____
_____	……	_____
_____	……	_____

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

Miejsce dla egzaminatora		Miejsce dla egzaminatora
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

Miejsce dla egzaminatora		Miejsce dla egzaminatora
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

Miejsce dla egzaminatora		Miejsce dla egzaminatora
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

Miejsce dla egzaminatora		Miejsce dla egzaminatora
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

Miejsce dla egzaminatora		Miejsce dla egzaminatora
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

Miejsce dla egzaminatora		Miejsce dla egzaminatora
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

Miejsce dla egzaminatora		Miejsce dla egzaminatora
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____

Tabele wypełnia egzaminator!

				Jeżeli **0 pkt** *– wskaż powód.*			
1.	**Spełnienie formalnych warunków polecenia**	**0**	**1**	*Błąd kardynalny.*	*Brak lektury obowiązkowej.*	*Nie dotyczy problemu.*	*Nie jest wypowiedzią argumentacyjną.*

											Liczba błędów rzeczowych	*OGÓŁEM KLiK*
2.	**Kompetencje literackie i kulturowe**	0	1	2	3	4	5	6	7	8		
		9	10	11	12	13	14	15	16			

3a	**Struktura wypowiedzi**	**0**	**1**	**2**	**3**	
		G	F	E	C	D	B

3b	**Spójność wypowiedzi**	*Liczba błędów w spójności*	**0**	**1**	**2**	**3**

3c	**Styl wypowiedzi**	**0**	**1**

4a	**Zakres i poprawność środków językowych**	*Liczba błędów językowych*	**0**						**1**			**2**			**3**			**4**			**5**			**6**	**7**
			3 H	3 G	3 F	2 H	2 G	1 H	3 E	2 F	1 G	3 D	2 E	1 F	3 C	2 D	1 E	3 B	2 C	1 D	3 A	2 B	1 C	2A	1B

4b	**Poprawność ortograficzna**	*Liczba błędów ortograficznych*	**0**	**1**	**2**

4c	**Poprawność interpunkcyjna**	*Liczba błędów interpunkcyjnych*	**0**	**1**	**2**

Łączna liczba punktów: ……

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

BRUDNOPIS ***(nie podlega ocenie)***

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

JĘZYK POLSKI

Poziom podstawowy

Część 3.

Formuła 2023

JĘZYK POLSKI

Poziom podstawowy

Część 3.

Formuła 2023

JĘZYK POLSKI

Poziom podstawowy

Część 3.

Formuła 2023

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/